

Tari István

Kócolódó fényességben

Hullámszó szálakba ágyazottan
heverek az árvalányhajban.
Hosszan magamra húzva gombolva
a csillogás gubancolódását
az időnként rám dőlő tengernyi
fekete kalap sötétjével –
a gyászos képzeletet noszogató
hirtelen elsötétüléssel –
hogy aztán tútelítve lebegjek
a szivárvány élénk színein,
rikító festékek hömpölygésével:
beléjük mártják piacra készülve
az asszonyok az árvalányhaját.
Beléjük mártják magukat, bennük
színezik még ki lelküket, mintha
szivárgó könnyeiken keresztül
kellene nézniük a lengedező
világot, mintha könnyeikkel
küszködve elviselhetőbbnek
látnák szélfúttá valóságukat.

Rég jártam igazi pusztánkon,
a Delibláti-homokpusztán.
Mindig is biztos fogódzómnak
számított, titokban azt remélve:
a válság még a táját is messzire
elkerüli e buckás hullámszásnak.

TARI ISTVÁN (1953) Zentán született költő, író, műfordító, képzőművész. A Délvidéken, Óbecsén él. Legutóbbi kötete: *Csataképvversek* (képversek, grafikák, kordokumentumok; Kaposvár, 2020, Berzsenyi Könyvkiadó).

Megfeledkeztem volna arról
az útról, a dűnék közt kígyózó
aszfaltcsíkról, mely ittjártam óta
teljesen kiépült összekötve
Susarát – akkor még nem merték
Fejértelepnek nevezni – a
Világgal. A válsággal? A másik
válsággal? A pusztán mindig is
válságos volt az élet. A puszta
embereinek állandóan
hónapokkal előre kellett
gondoskodniuk mindenről. Ők már
sokkal régebben hozzászoktak
az elértéktelenedéshez,
mint mi, kik bokáig járunk a
hivatalos ügyek mocsarában,
lilástarka szeméttengerében.

És lehangoltan gondolok a
puszta legjobb ismerőjére:
az Erdőkirályra, akinek az
erdő volt a hazája, aki
rajongásig szerette hazáját.
Ő mutatta be nekem vidáman
a szappangyökeret, síkárgyökeret,
mindazt, amibe biztonságosan
belekapaszzkodhat az ember.
Mindazt, ami megtart a homokon.
Az Erdőkirály személyesen
ismerte, nevükön szólította
a fákat. Azt a villámsújtotta
fát is, amely azonnal a táj
kormos fölkiáltójelévé vált.
A borókabokrokat, meg a
virágokat is gyakran nevükön
szólította. Kicsiny utai,
különös ösvényei voltak.
Vele kiáltottam bele a
visszhangos Vaskútba! Fölhevülten
mutatta be nekem az állatok
hangját, olyankor arca hol a
bagoly, hol az őzgida, hol a
vadmacska képére hasonlított.

Számomra a fiatalságot
testesítette meg az Erdőkirály.
Tán azért szerettem meg annyira,
mert a fiatalok lapjánál
dolgozva, állandóan koravén
emberekkel kellett foglalkoznom.
Állandóan koravén emberkébe
botlottam. Mondom, leverten gondolkok
az Erdőkirályra, mert lábai
fölmondták a szolgálatot, mert a
leghűségesebb alattvalói
hagyták cserben. És megöregedett:
a királyok számára az öregség
a legnagyobb büntetés. Az, hogy
túl kell élniük önmagukat. Már
beszélni is alig volt kedve,
amikor fölkerestem. Csak a
vállát vonogatta. – Jöjjön, meg
szeretnék találni az elhagyott
Vaskutat – biztattam. Tekintete
segélykérő volt, pedig mi kértünk
tőle segítséget. – Addig megyünk
kocsival, míg el nem akadunk.
Beült autónkba a puszta legjobb
ismerője. Nem tudott ellenállni.
Nem nekünk, a pusztának, mely elsodró
tavaszi tobzódással várta.

Aztán kiszálltunk az autóból.
Megindultunk a buckákon. Kerestük
a régi Vaskutat. Fülledt melegben
törtük át magunkat a bozótokon.
A borókaágak szűrésát húztuk
magunk után. És eltévedtünk.
Az Erdőkirály egyre kergébben,
zaklatottabban törtetett előre.
Alig tudtuk követni, pedig lábán
papucs volt. – Nem erdőbe való
a papucs – rázta ki az egyik dűnén.
Aztán letépett néhány szál elszáradt
gyöngyvirágot. A gyöngyvirág hamarabb
nyílik a homokon: mi láttuk el
vele elsőként a fővárost.

Még a férfiak sem restellték szedni.
A gyöngyvirágszedők között ő volt
a legelső! Ő ismerte legjobban
a gyöngyvirág lelőhelyét – ezért
kiáltották ki Erdőkirálynak.

Kábultan bolyongtunk az árvalányhaj
fénylő gubancai között, az
árvalányhaj összekócolódó
fényességében, térdig süppedtünk
a valószerűtlenül bársonyos
homokban. Akkor figyeltem csak föl
arra, hogy még a puszta ellen is
merényletet próbálnak elkövetni.
– A robbantások nyomai – mutatta
az Erdőkirály. – Olajat keresnek!
Onnan ezek a golyó ütötte
sebekként nyíló homokkráterek.
De a puszta még nem vérzett el –
gondoltam, és szemem egész idő
alatt az Erdőkirályon tartottam,
aki menet közben a gyöngyvirágok
mellé hosszú vékony drótokat
húzott ki a homokból. A puszta
sebhelyeiből. A merényletek
színes gubancát fogta csokorba.
A merényletek színes gubancába
kötötte szorosán az elszáradt
gyöngyvirágokat. – Majd csak jó lesz
valamire – bökte ki elgyengülve.

Nehezen találtunk vissza kocsinkhoz.
Eltévedt az Erdőkirály – motyogtam.
Senki se fogja elhinni nekem.
Egész idő alatt ez járt fejemben.
Meg a németek elhagyott temploma,
melyet annyira megsajnálunk.
Védtelenül állt az erdőben, a fák
árnyai simogatták. Tavaly,
november huszonkilencedikén
gyújtotta föl valaki. Szándékosan.

Néztük a kiégett gerendákról
leszédült bádognakulát. Az
összegyűródött pléhtetőt, melyet
nem remegtet meg többé a harang
zúgása. Csak a gyűródéseibe
összegyűlt víz tükrét remegtethetik
meg a surranó gyíkok, a madarak.
Zengésüktől, csattogásuktól hangos
most a Delibláti-homokpuszta.

Heverek az árvalányhajban.
Itt kéne bevárnom a sötétet, a
kalapok belsejéből szabadulót.
A vastagot. Az Erdőkirály
gyerekkorából való vastag
sötétséget, melyben eligazodni
tanult. – Jöttünk haza az erdőből –
mesélte elfúló hangon. – Fogtam
apám kezét. Éjszaka volt. Csak a
szentjánosbogarak villogtak. Féltem.
– Nézd, fiam – mondta apám –, hogy mennek
a boszorkányok! Heverek a
kócolódó fényességben. És abban
egészen biztos vagyok, hogy ami
elmúlt, annak Ifjúság a neve.

Se szeri, se száma azoknak a fából faragott bárkáknak, amelyekkel a dogonok hite szerint a nyolc Nommo a földre érkezett a Sziriuszból. Ez a példány lőfejjel a gazdaság jelképe, oldalon Amma jelképe és a nyolc Nommo látható